



ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐԻ ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ԽՈՐՀՐԴԻ ԵՐՐՈՐԴ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԸ

Քրիստոնեական Եկեղեցիների Համաշխարհային Խորհրդին Խորհրդի երրորդ համագումարը տեղի է ունեցել 1961 թվականի նոյեմբերի 19-ից մինչև դեկտեմբերի 6-ը, Նիդկաստանի մայրաքաղաք Նյու-Դելհիում:

Եկեղեցիների Համաշխարհային Խորհրդի առաջին համագումարը տեղի է ունեցել 1948 թվականին Ամստերդամում, իսկ երկրորդը՝ 1954 թվականին ԱՄՆ-ի էվենստոն քաղաքում:

Եկեղեցիների Համաշխարհային Խորհրդի երրորդ համագումարին, Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետի բարձր կարգադրությամբ և հանուն Հայաստանյայց Առաքելական Եկեղեցու և Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի, մասնակցել է որպես գիտորդ Հյուր Ազգիս-Արքեպիս աստվածաբանական ճեմարանի տեսուչ գերաշնորհ Տ. Դերենիկ եպիսկոպոս փուլատյանը, ուղի Վեհափառ Հայրապետին հղած զեկուցագրից քաղվածաբար տալիս ենք որոշ տեղեկություններ համագումարի օրակարգի և գործունեության վերաբերյալ:

Նոյեմբերի 19-ին, կիրակի օր, հանգիսավոր իրադրության մեջ բացվում է Եկեղեցիների Համաշխարհային Խորհրդի երրորդ համագումարը եկեղեցական մասնավոր պաշտոններով, շամիրանա կոչված հսկայական վրանի ներքո: Համագումարի բացման հանդիսության ներկա է եղել 15 000 մարդ:

Այնուհետև համագումարը իր նիստերն ու ժողովները գումարել է Վիգիան Բհավանի (Ֆիտոլթյան սրահ) եռահարկ փառակերտ շենքում:

Համագումարի առաջին նիստում, քվեների բացարձակ մեծամասնությամբ, Եկեղեցիների Համաշխարհային Խորհրդի նոր անդամներ են ընդունվել 23 եկեղեցիներ, այդ թվում Ռուս Պրովոսյավ Եկեղեցին, Բուլղարական, Ռումինական և Լեհական Օրթոդոքս Եկեղեցիները:

Եկեղեցիների Համաշխարհային Խորհրդին Օրթոդոքս Եկեղեցիների անդամակցությամբ էկումենիկ շարժումը մեծանում է և զորանում: Մինչև երրորդ համագումարը Եկեղեցիների Համաշխարհային Խորհուրդն ուներ 175 անդամ: Այժմ անդամների թիվը բարձրացել է 198-ի:

Եկեղեցիների Համաշխարհային Խորհրդի երրորդ համագումարին պաշտոնապես ներկա են եղել 577 պատգամավորներ 198 անդամ եկեղեցիների կողմից, 108 խորհրդականներ, հրավիրված եկեղեցիների Համաշխարհային Խորհրդի Կենտրոնական կոմիտեի կողմից, որպես մասնագետներ միջեկեղեցական հարցերի, 120 հյուրեր՝ անդամ և ոչ անդամ եկեղեցիների կողմից, 103 երիտասարդներ՝ Եկեղեցիների Համաշխարհային Խորհրդի անդամ երիտասարդական տարբեր կազմակերպությանց անունից, 46 դիտորդներ՝ որոնք ներկայացնում են Եկեղեցիների Համաշխարհային Խորհրդի ոչ անդամ եկեղեցիներ և կրոնական այլ հարանվանություններ, 275 թղթակիցներ՝ որոնք ներկայացնում են կրոնական և աշխարհիկ մամուլը:

Համագումարում խոսելու և քվեարկելու իրավունք են ունեցել միայն 577 պաշտոնական պատգամավորները:

Եկեղեցիների Համաշխարհային Խորհրդի Նյու-Դելհիի համագումարում առաջին անգամ ներկա են եղել գիտորդի հանգամանքով հինգ կաթոլիկ հոգևորականներ, կաթոլիկ Եկեղեցին մեծ հետաքրքրությամբ է հետևում Եկեղեցիների Համաշխարհային Խորհրդի գործունեությանը: Վերջերս կոթուիկ աստվածաբաններ և Եկեղեցիների Համաշխարհային Խորհրդի ղեկավար անդամներ կաղամկերպել են ոչ պաշտոնական խորհրդ-

դակցություններ, հատկապես Համատի և Կարգի հարցերի շուրջ:

Համագումարի աշխատանքներում մեծ և կարևոր տեղ է հատկացվել հասարակաց կրոնական պաշտամունքների, աղոթքների, Ս. Գրոց ընթերցումների:

Նոյեմբերի 26-ին մատուցվել է անզիկ-կան ծեսով սուրբ պատարագ և 1500 հոգի սուրբ հաղորդություն ևն ստացել 30 անզ-իկան հոգևորականների ձեռքով: Օրթո-դոքսներ և լութերականներ սակայն չեն մասնակցել սուրբ հաղորդության: Պատա-րագին ներկա է եղել Քենտրերիի Արքեպիս-կոպոսը:

Նոյեմբերի 28-ին սուրբ պատարագ են մատուցել միաբնակ Հնդկի-Մալաբար Եկեղեցու հոգևորականները, 30-ին՝ լութերական-ները և ղեկավարների 1-ին՝ հույն օրթո-դոքսները:

Տարբեր եկեղեցիների կողմից կատարված այս սրբազան արարողություններին ներկա են եղել միշտ մեծ թվով ժողովականներ, հյուրեր, ստեղծելով քրիստոնեական եկեղեցիների առաջին դարերին հատուկ միության և սիրո հոգևոր մթնոլորտ:

Համագումարի ամբողջ տևողության ընթացքում, նիստերից առաջ և հետո, կատարվել են հասարակաց պաշտամունքներ բոլորի մասնակցությամբ և մանավանդ Ս. Գրոց ընթերցանություն համապատասխան մեկ-նությամբ և օրվան հատուկ պատգամով:

Եկեղեցիների Համաշխարհային Խորհրդի այս երրորդ համագումարի հիմնական թե-ման եղել է «ՀԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍ ԱՇԽԱՐՀԻ ԼՈՒՅՍԸ»:

Համագումարի բոլոր պատգամավորները իրենց ելույթներում շեշտել են այն ճշմարիտ վկայությունը, որ ՔՐԻՍՏՈՍ ՄԻԱՅՆ ՄԻ ԺՈՂՈՎՐԴԻ, ՄԻ ԱԶԳԻ ԿԱՄ ԴԱՍԱԿԱՐԳԻ, ՄԻ ԵՐԿՐԻ ԿԱՄ ՄԻ ԺԱՄԱՆԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԼՈՒՅՍԸ ԶԷ, ԱՅԼ ԲՈՂՈՐ ԴԱՐՆԵՐԻ ԵՎ ԲՈՂՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴՆԵՐԻ:

Քրիստոնեական եկեղեցին, որն իր ծոցում ունի այդ ԼՈՒՅՍԸ և քարոզում է այն ու տարածում, պետք է վերաքննության ենթարկի իրեն, տեսնելու համար, թե իսկապես, որպես եկեղեցի, իր կոչման և առաքելության բարձրության վրա՝ է այսօր աշխարհի ներկա պայմաններում, թե թաքցնում է այդ ԼՈՒՅՍԸ ռենդ զրուանաւ:

Համագումարում միաձայն ընդունվում է որոշում այն մասին, որ Քրիստոսից ստացած այդ լույսը պետք չէ պահվի գրվանի տակ և ոչ էլ կաթողիկոսների գմբթների տակ, այլ ճառագայթելու է բոլոր հոգիների մեջ և բոլոր երգիկների վրա երեք ուղղությամբ:

1. ՎԿԱՅՈՒԹՅԱՄԲ, այսինքն ամենուրեք և ամենուր հռչակել Քրիստոսի Ավետարանը որպես բարի լուր, նոր մեթոդներով, նոր միջոցներով, գործարաններում, վաճառատաներում, ընտանիքներում, հասարակական ալլ վայրերում կազմակերպելով ի պահանջել հարկին քարոզչական փոքր խմբակներ:

2. ՄԱՌԱՅՈՒԹՅԱՄԲ, այսինքն քարոզել և պաշտպանել աշխարհի բոլոր ժողովուրդների իրավահավասարությունը, ցեղային աղա-րությունը, վերացնել ցեղային բոլոր խտրա-կանությունները, պաշտպանել մանավանդ հարստահարված ժողովուրդներին, կողմ-նակից լինել զինաթափման, ապահովել խղճի և կամքի ազատություն, օգնել տնտե-սապես աղքատ եկեղեցիներին և երկրներին:

3. ՄԻՈՒԹՅԱՄԲ, այսինքն եկեղեցիները պետք է միմյանց ճանաչեն փոխադարձ սիրով և զնահատությամբ, կենդանի հաղորդակցություն պահեն միմյանց հետ հասա-րակաց պաշտմունքների միասնական կա-տարումով, Ս. Գրոց միասնական ընթերցու-մով և սերտողությամբ, համայնական աղոթ-քով և միությունը ամրապնդեն փոխադարձ այցելություններով, հասարակաց վկայու-թյամբ և զրականության փոխանակումով:

Այնուհետև համագումարի պատգամավոր-ները «ՀԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍ ԱՇԽԱՐՀԻ ԼՈՒՅՍ» հիմնական թեմայի շուրջ խոսելու, խորհրդա-ծելու համար բաժանվում են «ՎԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ», «ՄԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ» և «ՄԻՈՒԹՅՈՒՆ» երեք խոշոր ենթախմբերի, որոնք երկար խորհրդակցություններից, վիճարանու-թյուններից հետո, համագումարին են բե-րում իրենց եզրակացություններն ու բանա-ձևերը:

Այս հանձնաժողովների մեջ է, որ ման-րամասն կերպով և հանգամանորեն քննու-թյան են առնվում քրիստոնեական եկեղեցու իսկական կոչման և առաքելության հետ կապված «ՎԿԱՅՈՒԹՅԱՆ», «ՄԱՌԱՅՈՒԹՅԱՆ» և «ՄԻՈՒԹՅԱՆ» հարցերը և պատ-րաստվում են կոչել, պատգամներ, արդի աշխարհը հուզող կրոնական, հասարակա-կան, տնտեսական, գիտական և քաղաքա-կան հարցերի շուրջ:

Այնուհետև համագումարի առաջին նիս-տում որոշում է ընդունվում եկեղեցիների Համաշխարհային Խորհուրդը և Միջազգային Միսիոներական Խորհուրդը միավորելու մա-սին: Սրանից հետո Միջազգային Միսիոնե-րական Խորհուրդը կոչվելու է եկեղեցիների Համաշխարհային Խորհրդի Միսիոներական և Ավետարանչական բաժանմունք, 115 հոգուց բաղկացած մի հանձնաժողովի հրա-կողմության և ղեկավարության տակ:

Երրորդ համագումարում ընդունվում է նաև հետևյալ բանաձևը՝ Եկեղեցիների Համաշխարհային Խորհրդի բնույթի մասին. «Եկեղեցիների Համաշխարհային Խորհուրդը եկեղեցիների ընկերություն է, որը դավանում է Տեր Հիսուս Քրիստոսին որպես Աստված և Փրկիչ, բայց Մ. Գրքից և աշխատում է միասին իրագործել իր հասարակաց կոչումը ի փառս Աստուծո՝ Հոր, Որդւյնւն և Հոգւյնւն Սրբոյ»:

Համագումարում ընդունվում է նաև կոչ ուղղված բոլոր ոչ անդամ եկեղեցիներին՝ միանալու Եկեղեցիների Համաշխարհային Խորհրդին:

Երրորդ համագումարում տեղի են ունենում նաև ընտրություններ:

Ընտրվում են Եկեղեցիների Համաշխարհային Խորհրդի վեց նախագահներ, 4-ը հոգևորական և 2-ը աշխարհական, որոնք կպատկանվարեն մինչև Եկեղեցիների Համաշխարհային Խորհրդի ըրրորդ համագումարը, որը կայանալու է 1967—1968 թվականին Աֆրիկայում կամ Ավստրալիայում:

Եկեղեցիների Համաշխարհային Խորհրդի հոգևորական նախագահներն են Փենտրեբրիի Արքեպիսկոպոս զոկտ. Մայքլ Ռեմզին, Հյուսիսային և Հարավային Ամերիկաների Հույն Օրթոդոքս Եկեղեցու առաջնորդ գերաշնորհ Տ. Հակոբոս արքեպիսկոպոսը, Հոգաբարձ (Հնդկաստան) Հիսուսյ կուլեշի նախագահ Դավիթ-Մովսեսը և Գերմանական Ավետարանական Լութերական Եկեղեցու նախագահ

զոկտ. Մ. Նյու-Մեքսիկո, Իսկ աշխարհական նախագահներն են Նիգերիայի Արևելյան նահանգների ընդհանուր կառավարիչ սրբ. Ֆրանսիս Իրիամը և ԱՄՆ-ի մեթոդիստ համայնքի անդամ Զարիզ Փարլին:

Երրորդ համագումարում ընտրվել է նաև Եկեղեցիների Համաշխարհային Խորհրդի Կենտրոնական նոր կոմիտե 100 անդամներով, որոնցից 85-ը հոգևորականներ են՝ 5-ը կանայք, իսկ 10-ը՝ աշխարհական:

Սույն համագումարում ընտրվել է նաև 16 հոգուց բաղկացած Եկեղեցիների Համաշխարհային Խորհրդի գործադիր կոմիտե:

Համագումարը փակվելուց առաջ ընդունվում է պատգամ, ուղղված անդամ եկեղեցիներին, որ շեշտվում է, թե արդի աշխարհի պայմաններում քրիստոնեական եկեղեցիների համար էական և հիմնական հարցը միմյանց հետ համագործակցելն է արդարության, ազատության, հավասարության սկզբունքների վրա, ազգերի և ժողովուրդների միջև խաղաղության և համերաշխության ստեղծման համար:

Համագումարը փակվում է դեկտեմբերի 6-ին:

Եկեղեցիների Համաշխարհային Խորհրդի երրորդ համագումարը մեծ իրադարձություն է բովանդակ քրիստոնեական աշխարհի կյանքում և արդի պայմաններում, որպես կարևոր քայլերից մեկը քրիստոնեական եկեղեցիների սիրո և միության նոր փորձերի:

